

Στατιστικές για την ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων

Ορθοδοξία / Κοινωνικά θέματα

Κλαίρη Μαυρόματου - Χατζηκωντή, Δρ Φυσικών επιστημών

Σήμερα σκέφτηκα να σας παρουσιάσω μερικά στατιστικά στοιχεία, όπως παρουσιάζονται σε σύγχρονες έρευνες και αφορούν στην ψυχική υγεία των εφήβων και όχι μόνο.

Οι ειδικοί στην ψυχική υγεία παρατηρούν ότι οι συναισθηματικές, ψυχολογικές και ψυχοκοινωνικές διαταραχές στους εφήβους εμφανίζουν σημαντική αύξηση. Αυτό που προβληματίζει τους ειδικούς είναι ότι, παγκοσμίως, ενώ οι δείκτες της σωματικής υγείας των παιδιών βελτιώνονται, οι δείκτες της ψυχικής τους υγείας επιδεινώνονται. Κάθε χρόνο διαγιγνώσκονται ολοένα και μεγαλύτερος αριθμός νέων με διαταραχή άγχους, καταθλιπτική συνδρομή, ή άλλες συναφείς διαταραχές. Αυξάνει κάθε χρόνο και ο αριθμός των παιδιών και εφήβων που χρειάζονται νοσηλεία σε ψυχιατρικές δομές, λόγω σοβαρών συναισθηματικών ή

διατροφικών διαταραχών, διαταραχών συμπεριφοράς, απόπειρας να θέσουν τέρμα στη ζωή τους κ.λπ.

Ερευνητές από την Πολωνία, διεξήγαν μεγάλη έρευνα σύμφωνα με την οποία, στην ηλικία από 13-19 επικρατούν αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές, όπως αυτοτραυματισμοί, που αυξήθηκαν σύμφωνα με την έρευνα από 27% το 2005 στο 47% το 2007. Ο ρυθμός νοσηρότητας από κατάθλιψη διαρκώς αυξάνει και συγχρόνως η ηλικία εμφάνισης του πρώτου καταθλιπτικού επεισοδίου διαρκώς πέφτει.

Αμερικανοί ερευνητές διαπίστωσαν ότι στους έφηβους παρατηρείται αύξηση στο ρυθμό εμφάνισης κατάθλιψης από 8,7% το 2005 σε 11,3% το 2014. Ιταλοί ερευνητές παρατηρούν επίσης κλιμάκωση των ψυχολογικών προβλημάτων μεταξύ των νέων. Φαίνεται λοιπόν ότι το πολύ σοβαρό αυτό ζήτημα της επιδείνωσης των ψυχοπαθολογικών φαινομένων χρειάζεται διερεύνηση. Τα αίτια είναι πολλαπλά. Εκτός από τους γενετικούς και βιολογικούς προδιαθετικούς παράγοντες σημαντικό ρόλο παίζουν οι σχέσεις με τα μέλη της οικογένειας και με το κοντινό οικογενειακό περιβάλλον.

Οι έρευνες, ωστόσο, έδειξαν ότι υπάρχουν χώρες, όπως η Ιαπωνία, που διαφοροποιούνται. Σε αυτήν, η αυταρχική συμπεριφορά των γονέων δεν φαίνεται να δημιουργεί τα ίδια πιεστικά ψυχοπαθολογικά φαινόμενα στα παιδιά, όπως σε άλλες χώρες.

Όλες οι έρευνες, όμως, συμφωνούν ότι η οικογένεια αποτελεί τον πιο σημαντικό

ψυχοκοινωνικό παράγοντα, για υγιή και ισορροπημένα άτομα. Έχει παρατηρηθεί ότι οι διαταραχές συναισθήματος καθώς και οι διαταραχές συμπεριφοράς στους νέους συνδέονται με δυσλειτουργίες μέσα στην οικογένεια ή και με συγκεκριμένες γονεϊκές στάσεις και μάλιστα πηγάζουν συχνά στην πρώιμη παιδική ηλικία. Η καθηγήτρια ιατρικής M. Namyslowska, ψυχίατρος, ψυχοθεραπεύτρια διακρίνει τέσσερις ομάδες οικογενειακών παραγόντων που επηρεάζουν το παιδί μέσα στην οικογένεια: α) Η Κοινωνική παθολογία της γονεϊκής οικογένειας (εγκληματικότητα, αλκοολισμός, ουσίες, πορνεία, βία, σοβαρή ασθένεια ενός εκ των γονέων), β) Η δομή της οικογένειας (πλήθος ατόμων, σειρά γέννησης, απουσία ενός γονέα, «συμμαχίες» μέσα στην οικογένεια κλπ), γ) διαζύγιο ή θάνατος του ενός γονιού ή και των δύο, και δ) το μοντέλο ανατροφής. Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, το μοντέλο ανατροφής παίζει αποφασιστικό ρόλο στην διαμόρφωση της προσωπικότητας του παιδιού, και γι' αυτό τον λόγο οι ειδικοί το λαμβάνουν υπ' όψιν στη διάγνωση της ψυχοπαθολογίας του παιδιού και στο σχέδιο ψυχοθεραπείας που θα ακολουθήσει.

Η γονεϊκή συμπεριφορά φαίνεται να έχει συσχετιστεί με μία πληθώρα ψυχοπαθολογικών καταστάσεων σε όλο το φάσμα ηλικιών. Μία γονεϊκή συμπεριφορά η οποία διευκολύνει την έκφραση συναισθημάτων του παιδιού και θέτει σαφή και ξεκάθαρα όρια (δημοκρατικό γονεϊκό στυλ), σχετίζεται με αύξηση της αυτοπεποίθησης του παιδιού και με χαμηλότερα επίπεδα παραβατικότητας και επιθετικότητας στην εφηβική και ενήλικη ζωή. Η παροχή φροντίδας και ζεστασιάς από τον γονέα σχετίζεται με καλύτερη διαχείριση αγχογόνων καταστάσεων από το παιδί, ομαλή ρύθμιση των συναισθημάτων και βελτιωμένες διαπροσωπικές δεξιότητες στην εφηβική και ενήλικη ζωή. Αντίθετα, ένας αυταρχικός, υποχωρητικός ή αδιάφορος τύπος γονεϊκής συμπεριφοράς, με συμπεριφορές απόρριψης προς το παιδί, υπερβολικό έλεγχο και απουσία έκφρασης συναισθημάτων και ζεστασιάς, σχετίζεται με ελλείμματα στην ικανότητα αυτορρύθμισης των συναισθημάτων, δυσκολίες στην προσαρμοστικότητα, παθολογικές εικόνες άγχους, κατάθλιψη, χρήση ουσιών, σωματοποίηση και αυτοκτονικό ιδεασμό.

Πρώτη δημοσίευση: εφημερίδα Μυτιλήνης «Εμπρός»

<https://bit.ly/3x4K2IG>